

Ilinniarnerup aaqqissugaanera

Isumaginninnermi Ikiortitut Ilinniarneq

**Perorsaanermik Ilinniarfik
Socialpædagogisk Seminarium
PI/SPS**

Postboks 519, 3952 Ilulissat, Tlf. + 299 38 35 50

E-mail: allaffik@pi.sps.gl - Hjemmeside: www.pi.sps.gl

Imai

1. Siulequt.....	3
2. Inatsisit tunngaviusut.....	3
3. Ilinniarnep naammassinerani piginnaasassat	3
Ilikkagassatut anguniagassat:	3
Ilisimasat:	4
Ilikkakat:.....	4
Piginnaasat:	4
4. Qinnuteqarnissamut killiliussaq tiguneqarnerlu	4
4.1. Piumasaqaatinik eqqortitsineq.....	5
4.2. Ilinniarnep sivikillineqarsinnaaneranut aaqqineq minitaqarsinnaatitaanerlu	5
4.2.1. Ulluunerani meeqqanik sullissinermi ikiortinnngorniarneq	5
5. Ilinniarnep sivilissusialu	5
5.1. Ilinniarnep sivilissusialu.....	6
6. Ilinniartitsineq suliaatsillu	6
6.1. Modulit imaat	6
Modul 1: Perorsaaneq tarnillu pissusia (sapaatit akunneri sisamat)	6
Modul 2: Attaveqatigiinneq, suleqatigiinneq ileqqorissaarnerlu (sapaatit akunneri pingasut).....	7
Modul 3: Pinnguarneq, ingerlalluarneq alliaartornerlu (sapaatit akunneri sisamat)	7
Modul 4: Isumaginninneq inuiaqatigiillu (sapaatit akunneri tallimat)	7
Modul 5: Pinaveersaartitsineq killissallu (sapaatit akunneri tallimat).....	7
Modul 6: Pissaaneq akisussaaffillu (sapaatit akunneri tallimat).....	8
Modul 7: Isumaliutigininneq eqikkaanerlu (sapaatit akunneri pingasut)	8
7. Suliffimmi misiliineq	8
7.1. Suliffimmi misiliinermi ilikkagassat	8
7.2. Suliffimmi misiliinermi aqqutissiuusup ilinniarfiullu suliaasai	9
8. Misilitsinnerit soraarummeernerlu	9
8.1. Suliffimmi misiliinermi allaaserinninneq.....	9
8.2. Inaarutaasumik soraarummeerneq.....	9
8.3. Ilanngunneq qasseriarnilulu misiliisinnaanerit.....	10
8.4. Soraarummeeqqinnissaq napparsimallunilu soraarummiinngitsoorneq pillugit aalajangersakkat	10
8.5. Soraarummeernermi oqaatsit atornerqartut	10
9. Nunani allani suliffimmi misiliineq	10
10. Naliliisarneq	11
11. Nammineq ilinniarnermut akisussaasuuneq	11
12. Immikkut akuerineqarnissamut aalajangersakkat.....	11
13. Naammagittaalliuutit.....	11

1. Siulequt

Isumaginninnermi ikiortitut ilinniarneq inuussutissarsiutitut ilinniagaavoq, ilinniartuq isumaginnittutut perorsaasutullu sulisussatut piukkunnarsassallugu piginnaaneqalersissallugulu.

Ilinniarneq ukiumik ataatsimik sivilisussuseqartoq kalaallisut ingerlanneqartussanngorlugu neqeroortutigineqarpoq. Atuagarsorluni ilinniarneq sulillunilu ilinniarneq paarlakaatinneqassapput. Ilinniartuq atuarnermi ilisimasassanik ilikkagaqassaaq suliffimmilu misiliinnermi sulinikkut ilikkakkani misilerassallugit, taamaalilluni inuttut suliatigullu piginnaasanik innuttaasunik, suleqatinik paaqqinnittarfimmilu naapitsinnermi ineriartortitsisinnaassalluni.

Isumaginninnermi perorsaariaatsillu perorsaasutut sulinnermi qitiusussatut ilinniartitsissutigineqarput. Suliffinni inuit assigiinngitsunik isumaginninnikkut pisariaqartitsisut paaqqinnittarfinni ingerlalluarnissaannut, inuunerinnerunissaannut ilinniartut iluaqusiinnaassusiat nukittorsarneqassaaq. Isumaginninnermi ikiortit suleqateqarsinnaanermut, akisussaaffimmik tigusiinnaanermut isumassugassanik perorsaanikkullu suliaassanik tunngaviusunik nammineerlutik suliaqarsinnaanngorlugit ilinniartinneqassapput.

2. Inatsisit tunngaviusut

Isumaginninnermi ikiortitut ilinniarneq aalajangersakkanik ukunaneersunik tunngaveqarpoq:

- Inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerit aamma inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerup iluani pikkorissaanerit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 31, 4. juni 2024-imeersoq
- Inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerit soraarummeertarnerit pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 4, 18. marsi 2015-imeersoq

Ilinniarnerup aqqissugaaneranut atatillugu ilinniarneq pillugu quppersagaliaqarpoq, PI/SPS-imi ilinniartuuneq pillugu paasissutissanik atoriaannarnik qupperaaffiusinnaasoq, ilinniarnerrullu aqqissugaaneramik, imaanik misilitsinnernillu itisiliilluni allaaserinnittoq.

Aalajangersakkat allat ilinniarnerup aqqissugaaneraniittut PI/SPS-imit aalajangersaapput Ilinniartitaanermullu Naalakkersuisoqarfimmit akuerineqarsimallutik.

Ilinniakkap kalaallisut qallunaatullu taaguutaa:

Grl: Isumaginninnermi ikiorti

DK: Socialhjælper

3. Ilinniarnerup naammassinerani piginnaasassat

Isumaginninnermi ikiortitut ilinniarnermi siunertaq tassaavoq ilinniartuq isumaginninnerup perorsaanerullu iluani tunngaviusumik perorsaaneq, isumaginninnermi sammisasaqartitsinnermilu suliaassanut piginnaasaqalerneq. Ilinniarnermi siunertaavoq ilinniartut ilinniarsimasutut meeqqat, inuusuttut, inersimasut utoqqaallu angerlarsimaffiini, matumani ulluunerani paaqqinniffinni, ulloq unnuarlu paaqqinniffinni, najugaqatigiiffinni sunngiffimmi ornigarineqarfiusuni, utoqqaat meeqqallu angerlarsimaffiini sullissisinnaanerit ineriartortissallugit.

Ilinniartup ilinniarnermigut sulinnermigullu ilinniakkaminik inuttullu piginnaasaminik ineriartortitsissalluni. Inuit assigiinngitsunik pisariaqartitsisut ingerlalluarnissaannut, ineriartornissaannut inuunerinnerulernissaannullu ilinniakkaminik naammassinnittup namminersuutigalugit suleqateqarlunilu iluaqusersinnaalissavai.

Ilikkagassatut anguniagassat:

Isumaginninnermi ikiortitut ilinniartuq isumaginninnermik perorsaanermillu paaqqinnittarfinni sulinissamut ilisimasanik, ilikkagassanik piginnaasassanillu pigiliussiniassaaq.

Ilisimasat:

- Perorsaanermi isumaginninnermilu suleriaatsinik tunngaviusunik paasisimasaqassaaq.
- Isumassuinnermi, suliaqarnermi perorsaanermilu periaatsit atorlugit sulinnermik paasinninneq isumaliuteqarsinnaanerlu.
- Isumaginnittoqarfimmi sulinnermut atasumik ajornartorsiutinik ileqqussatigullu apeqqutinik ilisimasaqarneq.

Ilikkakkat:

- Suliaqartitsinissamut pilersaarusiormi ingerlatsinissamullu perorsaariaatsinik suleriaatsinillu tunngaviusunik atuisinnaaneq.
- Ilinniagalittut atuisunik inuttut isumassugassanik suleqatigiittullu suliaqartatillugu suleqateqarsinnaaneq.
- Perorsaanermi isumaginninnermilu suliaassat pillugit innuttaasunut, ilaqutariinnut susasaqartunullu allanut ingerlatitseqqiisinnaaneq suleqateqarsinnaanerlu.
- Suliffimmi sulianik ineriartornerlu pillugit imminut isumaliuutiginnissinnaaneq nalilersueriaatsinillu pisariitsunik atuisinnaaneq.

Piginnaasat:

- Inuit perorsaasullu ataatsimoorfiini akisussaassuseqarluni akuusinnaassaaq.
- Perorsaasutut isumaginninnermilu sulinnermi ajornartorsiutinik tunngaviusunik suliaqarsinnaassaaq.
- Perorsaanermut suliaasanillu suliakkerneqarnermigut nammineq allanillu suleqateqarluni suliarisinnaassallugit.
- Nammineq naleqartitani misilittakkanilu paasisimassavai kiisalu isumaginninnermi ikiortitut ilinniagalittut pingaaruteqassusiat ilanngullugit.

4. Qinnuteqarnissamut killiliussaq tiguneqarnerlu

Isumaginninnermi ikiortitut ilinniartunngorniarluni qinnuteqarfissaq kingulleq ukiumut 1. martsiuvoq aamma 1. septemberiulluni, takuuk Inuussutissarsiutinik ilinniarnaq pillugu Inatsisartut Inatsisaat.

Qinnuteqartut tamarmik tigutinnissamut piumasaqaatinik naammassinnittut, tiguneqarsinnaatitaapput. Tiguneqartut holdinngortinneqassapput, ulluliussallu akornanni ingerlaavartumik tiguisoqarneq ajorpoq.

Qinnuteqartuq aallaavittut isumaginninnermi ikiortitut ilinniarfimmit tigutissaguni suliffimmik misiliiffissaminik isumaqatigiissusioreersimassaaq. PI/SPS-illi ilinniarnarup aallartereernerani suliffimmik misiliiffiusinnaasumik misiliinissamut isumaqatigiissusiortiusinnaasumik aqutissiuisoqarsinnaasoq nalileruniuk ilinniarfimmit tiguneqarsinnaavoq.

Ilinniartut ikinnerpaamik aqqaneq marluuppata ilinniartullu amerlanerpaamik 24-iuppata holdi pilersinneqassaaq. Qinnuteqartut piukkunnartut holdimut tiguneqarsinnaasut amerlanerpaaffissaat sinnerpatigit, Inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerit aamma inuussutissarsiutinik ilinniartitsinerup iluani pikkorissaanerit pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 31, 4. juni 2024-imeersoq naapertorlugu ilinniarfik iliuusissanik aallartisaassaaq, ilaatigut qinnuteqartut piumasaqaatinik eqqortitsisut tamarmik tiguneqarnissaat aallartitsinissaallu qulakkeerniarlugit holdimik ilasissaaq.

4.1. *Piumasaqaatinik eqqortitsineq*

Isumaginninnermi ikiortitut ilinniarnermut qinnuteqartoq tiguneqassaaq:

- 10. klassimi kalaallisut allattariarsorluni soraarummeerutaasumik misilitsinnermi angusassaq annikinnerpaaq D (4) qallunaatullu E (02) anguneqarsimappata.
- Sunngiffimmi atuartsinnermi kalaallisut allattariarsorluni annikinnerpaamik D (4) qallunaatullu E (02) angusimagaanni.
- Ilinnialernissamut piareersarfimmi akuerisaasumik assersuutigalugu RKV, Piareersarfik / Majoriaq, suliniut NUIKI assigisaanilluunniit naammaginnartumik angusaqarsimaguit.

Piumasaqaatinut immikkut akuerineqarnissamut qinnuteqartoqarsinnaavoq. Immikkut akuerineqarquneq pisortamit aalajangiivigineqassaaq.

4.2. *Ilinniarnernup sivikillineqarsinnaaneranut aaqqiineq minitaqarsinnaatitaanerlu*

Ilinniartut ilinniarnernat sivikillineqarsinnaavoq ilinniarnerrulluunniit ilaanik minitaqarsinnaallutik, fagit, modulit assinganik ilinniarnissimmi akuerisaasumi allami ingerlatsisimanertik imaluunniit suliffimmi misiliisimanertik uppersarsinnaassavaat.

Qinnuteqaat allaganngorlugu uppersarsaatitalerlugu Perorsaanermik Ilinniarnissimmut nassiunneqassaaq. Angusat Isumaginninnermi ikiortinnngorniarnermut piumasaqaatinut naapertuunnersut nalileereernikkut aalajangiivigineqassapput.

4.2.1. *Ulluunerani meeqqanik sullissinnermi ikiortinnngorniarneq*

Qinnuteqartut ulluunerani meeqqanik sullissinnermi ikiortitut (DMU) naammassisimasut Isumaginninnermi ikiortinnngorniarnerni ilinniarnermik aallartitsinissaq siunertarlugu ilinniarnernup sivikillineqarnissaanut qinnuteqarsinnaapput.

DMU-mut ilinniagaqartut ilinniarnernup immikkoortui uku sivikillineqarsinnaapput:

- Atuagarsorneq 1, ilinniarnermi modulit siulliit pingasut assigalugit
- Suliffimmi misiliineq, sapaatit akunnerini 17-ini suliffimmi misiliineq assigalugu

DMU-mut ilinniarnermi atuagarsorluni ilinniartitsineq suliffimmi misiliinerit paarlakaallugit ilinniarnermi ingerlanneqarnerat tunngavigalugu sivikillisisoqartarpoq.

Aaqqiineq taanna malillugu sivikilliliivigineqartut, tamatuma kingornatigut ilinniarnertik atuagarsorneq 2-mi nangissavaat ilinniarnertillu misilitsinnerit soraarummernerillu atuuttut malillugit naammassissallugu.

Qinnuteqaat allaganngorlugu DMU-tut naammassisimanernut angusisimanermullu uppersarsaatit pisariaqartut ilanngullugit PI/SPS-imut nassiunneqassapput.

5. *Ilinniarnernup sivilissusua ilusialu*

Isumaginninnermi ikiortinnngorniarnatut ilinniarneq ukiumik atuarfiusumik ataatsimik sivilissususeqarpoq ilinniakkatullu iluitsutut aaqqissuunneqarsimalluni sapaatit akunnerinik 46-inik sivilissususeqartoq apeqqutaalluni piffissaq aallartiffiusoq.

Ilinniarneq ukiumut piffissani marlunni aallartinneqartarpoq, ukiukkut (januar) aamma aasakkut. (august).

Aallartiffii	Sivilissusuii	Atuagarsorneq 1	Suliffimmi	Atuagarsorneq2
Ukiukkut	46 sap. Ak.	11 sap. Ak.	17 sap. Ak.	18 sap. Ak.
Aasakkut	46 sap. Ak.	11 sap. Ak.	17 sap. Ak.	18 sap. Ak.

Ilinniarnermi atuagarsorluni ilinniartitsineq suliffimmilu misiliineq paarlakaanneqarput, ilinniartoq taamaalilluni sulinikkut ilisimasanikkiartussaaq, ilikkagaqarluni piginnaanngoriartorlunilu.

5.1. Ilinniarnernup sivilunerpaaffia

Isumaginninnermi ikiortinngorniarnernup aallartinneraniit naammassinninniaanermut piffissaq sivilunerpaaq ukiut sisamaapput.

Sivitsorneqarnissaanut immikkut pisoqartillugu soorlu napparsimaneq, naartuneq allamilluunniit peqquteqartumik uppersaasiinikkut akuersisoqarsinnaavoq.

Ilinniartup ilinniarnernup sivilunerpaaffiani ilinniarnini naammassinngikkuniuk ingerlaqqissinnaajunnaassaaq. Ilinniartorli tigutinnissani siunertaralugu nutaamik qinnuteqartut allat assigalugit qinnuteqarsinnaavoq.

Piffissaliussatut aalajangersagaq immikkut pisoqartillugu inunnut ataasiakkaanut pisortamit immikkut akuersissutigineqarsinnaavoq.

6. Ilinniartitsineq suleriaatsillu

Isumaginninnermi ikiortinngorniarnarluni ilinniarneq kalaallisut ingerlanneqarpoq. Ilinniartut paarlakaallugit atuagarsorlutik ilinniartinneqarnertik suliffimmilu misilitinneqarnertik misigissavaat, taamaalillutik misilittagaat isumaliuutaallu ilikkariartorneranni qitiutinneqassallutik.

Ilinniartinneqarnerat klassimi, eqimattani, suliniutinik suliaqarnerni, pisimasunik pisuusaartitsinernillu suliaqarnerni, saqqummiinerni, aqutissiorneqarnerni namminersorlunilu ilinniarnerni nikerassapput. Ilinniartut suliaassanik atuagarsuutinik suliaassanut atassusiisunik akuulluarlutik suliaqarnissaat pingaartinneqarpoq kiisalu ilinniartitsisunik ilinniaqatiminnillu suliat pillugit oqaloqatigiinnerit ilaaffigisassallugit.

Isumaginninnermi sulinnermit ajornartorsiutit aalajangersimasut aallaavigalugit, tassa sulianut attuumassuteqartunik suliaqartassapput, taamaalillutik ilinniartut sulinnermi ilisimasassat suleriaatsillu atussavaat. Ilinniartut suliffimmi misiliinerminni misilittagaat ilinniartitsinernut ilaatinneqartassapput, taamatut atuagarsorneq, isumaliuutiginninneq ilinniarsimasutullu sulineq qanimut atassuserneqassallutik.

6.1. Modulit imaat

Atuagarsorluni ilinniartitsineq Perorsaannermik Ilinniarfimmi (PI/SPS) ingerlanneqassaaq modulinullu arfineq marlunnut agguagaalluni makkuninnga qulequtaqartinneqartut. Modulini qulequttanik immikkoortunik sammisaqartassapput, taakku ataatsimut perorsaannermik isumaginninnermilu sulinnermik ilinniartumut paasinnilersitsissapput.

Ilinniartitsinermi atuagarsorneq sulinerlu qanimut atassuserneqassapput, ilinniartoq taamaalilluni ilisimasanik perorsaannermik aalajangersimasunik suliaqarnerni atuisinnaanngortillugu.

Modul 1: Perorsaaneq tarnillu pissusia (sapaatit akunneri sisamat)

Perorsaannermi tarnillu pissusianut taaguutinik tunngaviisunik ilisaritsineq. Ilinniagalittut kinaassuseqarnissamik suliaqarneq, suleqatigiittut iluarsartuussisinnaaneq ataqatigiinnullu assigiinngitsunut perorsaasutut inissisimaffimmik ilisimaarinninneq. Sammisatigit soorlu isumaginninneq immikkullu perorsaariaatsit ilinniartoq paasisaqassaaq perorsaannermik sulineq suliniarfinnut assigiinngitsunut tulluarsarneqarsinnaanersoq. Taakku saniatigit tarnip pissusianit inuup ineriartortarnera ingerlalluarneralu sammillugu qaammarsaatigineqassaaq, tamanna suliat aamma meeqqat inuusuttullu pisariaqartitaannik isumaliuutiginnissamut tunngavissiissaaq.

Modul 2: Attaveqatigiinneq, suleqatigiinneq ileqqorissaarnerlu (sapaatit akunneri pingasut)

Modulikkut isumaginninnermi ikiortip sulineranut sinaakkutit tunngaviusut isiginiarneqarput, tassunga ilanngullugu pisinnaatitaaffii, inatsisit ileqqorissaarnerlu. Ilinniartup innuttaasumik qanigisaasunillu sullissinnermini akisussaaffimmik paasinninnissani, sulisutut killeqarnini ileqqussatigullu apeqqutit aporfiusut sulissutigissavai. Taassuma saniatigut isumaginninnermi isumassuinnermilu sakkutut qitiusutut attaveqatigiinneq, oqaloqatiginneriaaseq suleqatigiinnerlu ilinniarneqassapput. Ilinniartoq sulisutut attaveqateqarneq atalersitsisinnaanerlu aalajangersimasumik sungiusassavai isumaliuutigalugillu. Modulikkut aamma perorsaariaaseq, sulinnermi periaatsinut qanittut ilinniartup ilisimasaqarfigilissavai innuttaasunik ulluinnarni sullissinnermini iluaqutigisinnaasai.

Modul 3: Pinnguarneq, ingerlalluarneq alliarturnerlu (sapaatit akunneri sisamat)

Modulikkut isumassuineq perorsaanerlu isumaginninnermi ikiortitut sulinnermi qitiusut ilaattut ilinniartumut ilisaritinneqarput. Innuttaasup inuunerani pisuni assigiinngitsuni sullissinnermi atanerup, toqqissisimanerup sulisutullu isumassuinnerup pingaaruteqassusia ilinniarneqassaaq. Taakku saniatigut ingerlalluarneq ingerlanerlunnerlu isiginiarneqassapput, tassunga ingerlanerluleriartornermut takussutissat kiisalu isumaginninnermi ikiortip ineriartornissamut peqataanissamullu avatangiisit qajannaatsut pilersinnissaannut sulissuteqarnera. Modulimut pinnguarneq alliarturnerlu aamma ilaapput, ilinniartup paasissavaa perorsaasutut sulinnermi pinnguarnerup sakkutut inuullu sammisaqarnikkut ataatsimoornikkullu ilikkariartorneranut alliarturneranullu pingaaruteqassusia. Moduli ilinniartup suliffimmi misiliinissamut piareersarneranik naggaserneqassaaq, tassani piffissaq suliffimmi misiliinermut piumasaqaatit naatsorsuutigisallu, taakkununga ilinniagalittut sulinissaq, suleqatigiinneq atuagarsuutillu sulinerullu ataqatigiissinnissaat piareersassallugit.

Suliffimmi misiliineq (sapaatit akunneri 17)

Suliffimmi misiliinermi ilinniartup atuagarsorluni ilikkarsimasani isumaginnittoqarfimmi perorsaanermilluunniit paaqqinnittarfimmi sulinnermini atortussanngussavai. Ilinniartoq ulluinnarni suliassanik suliaqartassaaq, perorsaanermi isumassuinnermilu tunngaviusunik ilikkariartussallugit sulisutut attaveqarneq, suleqateqarneq sulinnermilu akisussaaffeqarneq misilittagarilissallugu. Suliffimmi misiliineq suliffik misiliiffiusup PI/SPS-illu suleqatigiinnerisigut aaqquissuunneqassaaq suliffimmilu misiliinissamut pilersaarutit atuuttut malillugit naammassineqassalluni.

Modul 4: Isumaginninneq inuiaqatigiillu (sapaatit akunneri tallimat)

Modulimi inuiaqatigiit ineriartornerat, kulturiat inunnillu isiginnittaasiat isiginiarneqarput, taakku isumaginninnermi isumassugassanillu sullissinnermi pingaaruteqarput. Ilinniartup ilaatitsineq ilaatitsinnginnerlu, ilaqtariinni inuiaqatigiinnilu inuuneq, paaqqinnittarfinni peroriartorneq kiisalu kulturikkut oqaluttuarisaaneq. Inuiaqatigiinni atugassarititaasut inuit ulluinnarni ingerlalluarnerannut periarfissiinerat sunnuteqarput, aamma ilinniartup isumaginninnermi ikiortitut inuiaqatigiinni allanngoriartorfiusumi inissisimaffianut.

Modul 5: Pinaveersaartitsineq killissallu (sapaatit akunneri tallimat)

Modulimi isumaginninnermi ikiortip pinaveersaartitsinnermik, ingerlalluarnermik sulisutullu killissat isiginiarlugit sulinerani ajornartorsiutit qitiusut sammineqassapput. Ilinniartoq qulequttat soorlu qinngasaarinerup pinnaveersaartinnissaanik, suaassusermut tunngasunik nalunaaruteqartussaannermillu suliaqassaaq, meeraq, inuusuttoq innuttaasorluunniit inuunerani eqqortiasoq ernummatigineqarpat, qanoq akisussaassusilimmik isumassuisoqarsinnaasoq paasisaqarfigissallugit. Isumaginninnermi ikiortip siusissukkut ingerlanerluttumik nassaarineqarnissaata ingerlanerlunnerullu pinaveersamatinnissaanut qanoq ikiorsiisinnaanersoq kiisalu qanoq suleqatit susassaqtullu allat qanoq suleqatigineqassanersut ilinniartup paasisaqarnerunissaa pingaartinneqarpoq. Modulimi aamma perorsaariaatsinik aalajangersimasunik inooqatigiit ataatsimoorfiini toqqissisimanissamut, alliarturnissamut ilaatinneqarnissamullu siuarsaasut ilaatinneqassapput.

Modul 6: Pissaaneq akisussaaffillu (sapaatit akunneri tallimat)

Modulimi pisuni pisariusuni imaalsiaannagassaangitsunillu suliaqarnermi isumaginninnermi ikiortitip akisussaaffia suliassaalu isiginiarneqarput. Qulequttat pissaanermik atuineq, tarnikkut timikkullu sullivimmi avatangiisit kiisalu sumiginnaanermik pinaveersaartitsineq sammeneqarput. Ilinniartup pisuni sinaakkutit ersarissartariaqarfiini, suliamut naliliinnermi ileqqussatigut eqarsaatigisariaqarneranni sulisutut qanoq iliortoqarsinnaaneraniq ilisimasaqalersissallugu. Perorsaaneqarnik tarnillu pissusiinik suliaqariaatsit innuttaasup ingerlalluarnernut iluaqutaasut, ulluinnat ilusinitinnerannik ataqinnittumillu naleqartitsinermillu suleriaaseqarneq ilinniarneqassapput. Modulikkut ilinniartoq isumaginninnermi ikiortitut sulinikkut sulianullu ilisimasaata killiffianiit nikeriarnissaanut sakkussalersorneqassaaq namminerlu suliaminik akisussaaffimminillu isumaliuuteqarsinnaassusia nukittorsassallugu.

Modul 7: Isumaliuutiginninneq eqikkaanerlu (sapaatit akunneri pingasut)

Modulit naggataanni ilinniarnep ingerlarnga tamaat eqikkaarneqassaaq. Ilinniartup ilikkakkani, suliatigut pisinnaasani, isumaginninnermilu ikiortitut inissisimaffini isumaliuutigissavai. Soraarummeernissamut piareersaatit suliarineqassapput, sulianut itisiliineq ilinniarnep ingerlarnganiq naliliineq. Moduli soraarummeernermik naggasarneqassaaq, tassani ilinniartup ilisimasani ilinniakkamullu paasinninnini tamarmiutut takutissallugit.

Qulequtaarluni sammisaqartitsinernik ilaqartitsisoqassaaq, nunami nunanilu tamalaani malunnartinneqartartut aallaavigineqassallutik, tassunga ilanngullugit qinngasaarisarnerup akiornarneqarnera, imminut toquttarnerup pinaveersaartinneqarnera, utoqqaat ulloqartinneqarnerat innarluutilinnullu sapaatit akunnerat.

Qulequtaarluni sammisaqartitsinerit ilinniartut sulianut isumaliuuteqarnissaannut, kulturimut paasinninnissaannut inuiaqatigiinnilu perorsaaneq pillugu oqallisigineqartunik ilisimaarinissaannut iluaqutigissavaat.

7. Suliffimmi misiliineq

Suliffimmi misiliineq sapaatit akunnerinik 17-inik sivisussuseqarpoq Isumaginninnermilu ikiortitut ilinniarnep qitiusut ilagalugu. Ilinniartup paaqqinnittarfirmi ulluinnarni sulini, perorsaaneqarni inuttullu piginnaasaminik ineriartortitsinissaa siunertaavoq. Suliffimmi misiliineq atuagarsorluni ilinniartitsinermut tapertaavoq, ilinniartup perorsaaneqarni isumassuinnermilu ilisimasaminik aalajangersimasunik atuinnissaanut periarfissiisoq.

PI/SPS-ip suliffik misiliiffissatut akuerisaani misiliineq ingerlanneqassaaq. Suliffik ilinniartullu akornanni misiliinnermi sinaakkutit, akisussaaffiit, attaveqarneriaatsit ilikkagassallu pillugit isumaqatigiissusiortoqassaaq.

Suliffiit misiliiffiusinnaasut akuerineqareersut allattorsimaffiat www.pi.sps.gl-imu takuneqarsinnaapput. Suliffimmi misiliineq pillugu allattorsimaffimmi ilaangitsumik suliffimmilu misiliinnerup ingerlanernut apeqqtissaqaraanni praktik@pi.sps.gl-imu saaffiginnittoqarsinnaavoq.

7.1. Suliffimmi misiliinnermi ilikkagassat

Suliffimmi misiliinnerup naammassineqareernerani naatsorsuutigineqarpoq ilinniartup piginnaasaqarfigissagai:

- Paaqqinnittarfirmi ulluinnarni perorsaaneqarni isumassuinnermilu suliassat akisussaassuseqartumik suleqataaffigisinnassagai.
- Meeqqanik, inuusuttunik, inersimasunik utoqqarnillu sullissinnermi perorsaariaatsinik isumassuinnermilu suleriaatsinik tunngaviusunik atuisinnaassasoq.
- Suliamik ilinniagalittut innuttaasunik, qanigisaasunik suleqatinillu attaveqarsinnaaneq

suleqateqarsinnaanerlu akerleriissutinillu annikinnerusunik isumalluartumik aaqiiniaasinnaaneq.

- Innuttaasup inuttut atugaanik, pisariaqartitaanik ineriartormigullu killiffianik paasinninneq kiisalu ileqqorissaarluni akuersaartumik ataqqinnittumillu iliuuseqarsinnaanissaq.
- Sammisaqartitsinissanut annikinnerusunut pilersaarusiorsinnaaneq, ingerlatsineq naliliinerlu imaluunniit aqutissiorneqarluni akisussaaffimmillu annerusumik tigusiartuaarsinnaaneq.
- Atuagarsornikkut ilisimasanik alaatsinaannikkut, isumaliuutiginninnikkut namminerlu sulinermi iliuuserisanik tunngavilersuisinnaaneq.
- Paaqqinnittarfiup sularisartagaanik, piffissamik, isumaqatigiissutinik uppersaasarsuinissamullu piumasaqaatinik eqqortitsinnaanissaq.
- Isumaliuutininik suliaasinillu allaaserinnissinnaaneq, suliffimmi misiliinerup ingerlaneranik namminerlu suliatigut ineriartormerup paasisimaneranik ersersitsisunik (takuuk suliffimmi misiliineq pillugu allaaserinninneq).

7.2. *Suliffimmi misiliinermi aqutissiuissup ilinniartuullu suliaasai*

Suliffimmi misiliiffik aqutissiuissusamik toqqaassaaq, taassuma ilisaritsineq, ingerlaavartumik aqutissiuineq misiliinerullu qiteqqunnerani naanerani naliliineq akisussaaffigissallugit. PI/SPS-ip suliffimmi misiliiffimmi ilinniartup ilinniartinneqarnerup suliffimmilu misiliinerata ataqatigiittumik siuariartormera naapeqatigisarnatigut malinnaavigissavaa.

Suliffimmi misiliinerup ingerlanera pillugu malittarisassat, sinaakkutit ilimasuutillu pillugit PI/SPS-ip suliffimmi misiliineq pillugu quppersagaani paasisaqarnerusinnaavutit.

8. Misilitsinnerit soraarummeernerlu

Allaaserisaqarneq, ilinniarnernup ingerlanerani naliliinerit, modulini misilitsinnerit kiisalu inaarutaasumik soraarummeernerit Isumaginninnermi ikiortitut ilinniarnernut pinngitsooratik ilaapput. Naliliinerni angusivoq/angusinnigilaq imaluunniit Greenlandic Grading System (GGs-nalilersuut) atorineqartarput.

PI/SPS-ip ilinniarneq pillugu quppersakkami modulini assigiinngitsuni misilitsinnerit assigiinngitsut piffissallu suliffimmi misiliiffiusut sukumiinerusumik allaaserineqarput.

8.1. *Suliffimmi misiliinermi allaaserinninneq*

Suliffimmi misiliinermit ilaatillugu ilinniartoq pinngitsoornani 5-9 quppernilimmik allaaserinnissaaq. Suliffimmi misiliinermi allaaserisakkut ilinniartup atuagarsornerup sulinerullu ataqatigiinnerinut isumaliuutini uppersarsarlugit allaaserissavai kiisalu sulinermi periaatsinik, ileqqorissaarnermik, namminerlu ilinniagalittut atorfirmut paasinninnini saqqummiutissallugu.

PI/SPS-ip suliffimmi misiliineq pillugu quppersagaani suliffimmi misiliineq pillugu allaaserisamut piumasaqaatit, ilusissaa, nalilersuinermit malitassat atuarneqarsinnaapput.

8.2. *Inaarutaasumik soraarummeerneq*

Inaarutaasumik soraarummeernumut allaganngorlugu saqqummiinissamut najoqqutassiaq ilaavoq, oqaluttariarsorluni soraarummeernermik malitseqartoq. Allaganngorlugu saqqummiinissamut najoqqutassiaq kisimiilluni eqimattatulluunniit amerlanerpaamik pingasunik inuttaqartoq, 5-9 qupperneqartoq, apeqqutaalluni eqimattap inuttaqassusia:

- Ilinniartoq 1: quppernerit 5
- Ilinniartut 2: quppernerit 7
- Ilinniartut 3: quppernerit 9

Allaganngorlugu saqqummiinissamut najoqqutassiaq oqaluttariarsorluni inaarutaasumik soraarummeernissaq sapaatit akunnera ataaseq sioqqullugu tunniunneqassaaq.

Oqaluttariarsorluni soraarummeernermi allaganngorlugu saqqummiinermut najoqqutassiaq aallaavigneqassaaq kisimiilluni imaluunniit eqimattatut naleqquttumik piffissaqartinneqarluni saqqummiisoqassaaq. Sivissussusianut ilinniartut qassiussusiat aalajangiisuvoq:

- Ilinniartoq 1: 30 minutsit naliliineq ilanngullugu
- Ilinniartut 2: 45 minutsit naliliineq ilanngullugu
- Ilinniartut 3: 60 minutsit naliliineq ilanngullugu

8.3. Ilanngunneq qasseriarlunilu misiliisinnaanert

Ilinniartoq ilinniartitsinermut malinnaavigisaminut soraarummernissamut ilaasussanngussaaq.

Ilinniartoq misilitsiffimmut ataatsimut amerlanerpaamik pingasoriarluni misiliisinnaavoq. PI/SPS immikkut ittumik pisoqartillugu soraarummeernermut sisamassaanik misiliinissamut akuersisinnaavoq. Sisamassaanik misiliinissamut suleqatigiinnut aqutsisup innersuussuteqarneratigut pisortaq aalajangiisussanngortissavaa.

Ilinniartoq fagimi pinngitsoornani malinnaavigisassamini soraarummeerluni pingasoriarluni misiliisimaguni ilinniarnert aaqqissugaanera tunngavigalugu holdimut ilannguteqqissinnaassanngilaq soraarummeersinnaajunnaassallunilu ilinniarnermiillu anisitaassalluni.

Ilinniartup sisamassaanik soraarummeernissamut misiliinissamut qinnuteqarusukkuni pingajussaanik misiliinert kingusinnerpaamik ullut arfineq marluk kingornatigut qinnuteqaatini suleqatigiinnut aqutsisumut nassiutissavaa.

8.4. Soraarummeeqqinnissaq napparsimallunilu soraarummiinngitsoorneq pillugit aalajangersakkat

Ilinniartumut napparsimaneq nakorsap oqaaseqaataanik uppersaateqartumik allamilluunniit pissuteqavissumik misilitsinngitsoorsimasumut soraarummiinngitsoorsimasumullu, soraarummeernert kingornatigut piaarnertpaamik napparsimalluni soraarummiinngitsoorsimasumut kingusinnerpaamik qaammatit pingasut iluanni soraarummeertitsisoqassaaq. Takuuk soraarummeerneq pillugu quppersagaq.

8.5. Soraarummeernermi oqaatsit atorineqartut

Ilinniartitsinermi oqaatsit atorineqartut soraarummeernermi atorineqassapput.

9. Nunani allani suliffimmi misiliineq

Nunani allani suliffimmi misiliilluni ilinniarneq Kalaallit Nunaanni suliffimmi misiliinermut sanillersuullugu akuerineqarsinnaavoq, takuuk § 28, imm. 5, suliffimmi misiliinermut ataqatigiissaarisut inassuteqarneratigut qitiusumik ilinniartup forständeriata tamanna pillugu aalajangiiffigippagu.

Nunani allani suliffiup misiliiffissamit sulinermut piumasaqaatit pitsaassutsinullu assigiissaarinerit, Isumaginninnermi ikiortitut ilinniarnermi suliffimmi misiliinermut atuuttut assingi eqqortinneqassapput.

Nunani allani suliffimmi misiliinermi Kalaallit Nunaanni suliffimmi misiliinermi malittarisassat assingi atuutissapput, matumani suliffimmi misiliinissaq pillugu suliffiup misiliiffissap ilinniartullu akornanni isumaqatigiissusiornissaq ilanngullugu.

Ilinniarnert sinna Perorsaannermik Ilinniartimmi ingerlanneqassaaq.

10. Naliliisarneq

Naliliisarneq ilinniarnep ilagaa, ilinniarnepullu ingerlarnga tamaat ingerlanneqartassalluni. Ilinniartup ilinniakkamigut inuttullu ineriartornissaa kiisalu ilinniartitsinerup pitsaasuunissaata qulakkeernissaa siunertaavoq.

Naliliisarnermut ilaapput:

- Ilinniartitsisumit suliffimmilu misiliinermit aqutissiuusumut ingerlaavartumik uterfigineqartarnissaq.
- Modulit kingornatigut ilinniarnep ingerlaneraniq naliliisarnepit.
- Suliffimmi misiliinerup qiteqgunnerani naammassineranilu naliliinerit.

Ilinniartoq aamma ilinniarnep nalilerneqarneranut peqataasarpog, ilinniartitsinerup imarisaanik aaqquissuunneqarneranillu ineriartortinneqarnerinut atorineqartartoq.

11. Nammineq ilinniarnep akisussaasuunep

Isumaginninnermi ikiortitut ilinniarnepinut ilinniartoq nammineq akisussaasuuvog pissarsiffiulluarmillu ilikkariartorfiutitseqataanepit peqataaffigissallugu. Ilinniartitsinermit suliffimmilu misiliinermit najuulluni ukkassilluarluni peqataallunilu ilinniartuunissaq tunngavigineqarput.

Ilinniarnep nalaani ilinniartut takkuttussaataitaapput, tassunga ilaavog ilinniartitsinermit, ataatsimiinnermit, oqaloqatigiinnermit, pikkorissarnermit, saqqummiinnermit, aqutissiuusornerani sammisaqartitsineranilu peqataannissaq. Takkutinngitsoonerit seminariami suliffimmilu misiliinerup ingerlanerani nalunaarsorneqartarput. Peqquteqanngitsumik takkutinngitsoonerit malittarisassat PI/SPS-imit aalajangersakkat tunngavigalugit pineqaatissiuusorartarpoq.

Suliffimmi misiliinerup nalaani suliffiup sulinermit piffissaliussai ilinniartumit malinneqassapput.

12. Immikkut akuerineqarnissamut aalajangersakkat

PI/SPS ilinniarnep aaqquissugaanerani malittarisassat tunngavigalugit immikkut akuersisinnaavog, pissutsit immikkut ittut pineqarpata suliffimmi taamaallaat aalajangersarneqarsimasut tunngavigalugit Forstaderip akuersissuteqarneratigut ilinniarnepit malittarisassani allani immikkut akuersisuarinnaavog.

13. Naammagittaalliuutit

Ilinniartut soraarummeerneq pillugu allakkatigut tunngavilersugaasumillu naammagittaalliummik tunniussisinnaapput. Naammagittaalliummi pissutsit makku naammagittaalliuutigineqarsinnaapput:

1. Apeqquutit inatsisinut attuumassuteqartut: Suliamik suliarinninneq inatsisinut inatsisillu naapertorlugi ingerlatsinermit atuuttunut naapertuunnersut.
2. Soraarummeernermit tunngaviusut: Apeqquutit, suliasat assigisaallu.
3. Soraarummeernerup ingerlanneqarnera.
4. Naliliineq.

Naammagittaalliuut pisortamut naliliinerup kingornatigut kingusinnerpaamik sapaatit akunneri sisamat nallertinnagit.

Naammagittaalliuut naliliinermit imaluunniit soraarummeertitsisumut/nalileeqaatasumut tunngappat, naammagittaalliuut taakkununga ingerlateqqinneqassaaq, taakkulu sapaatit akunneri marluk

oqaaseqarnissaminnut piffissaqartinneqassallutik. PI/SPS pissutsit immikkut ittut pineqartillugit piffissaliussaq taanna sivitsorsinnaavaa (juli qaammat piffissaliussamut ilaatinneqarneq ajorpoq).

Naammagittaalliummut aalajangiinerup imarisinnaavai:

1. Nutaamik naliliivigineqarnissamut neqeroorfigineqarneq.
2. Nutaamik soraarummeernissamut neqeroorfigineqarneq.
3. Naammagittaalliuutip itigartinneqarnera.

Ilinniartup nutaamik naliliivigineqarnissamut neqeroorut imaluunniit nutaamik soraarummeernissamut neqeroorutip akuerinissanut sapaatit akunneri marlunnik piffissalernerqassaaq, piaarnerpaamillu ingerlanneqassalluni.

Soraarummeernermut uppersarsaat tunniunneqareersimappat utertinneqassaaq, nutaamik naliliisoqarnissaata tungaanut.

Akuerineqarpoq, februar 2026